

Místo, čas, domov Večerní lampa

Adéla Kadlčáková

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Sklo

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Adéla Kadlčáková
Osobní číslo:	K21119
Studijní program:	B0212A310004 Multimédia a design
Specializace:	Design skla
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Místo, čas, domov

Zásady pro vypracování

1. Konzultace s vedoucím bakalářské práce
2. Zpracování návrhů, modely, kresebné studie
3. Vypracované písemné doprovodné zprávy zahrnující všechny etapy návrhu
4. Obeznamení s použitou technologií
5. Realizace v materiálu
6. Fotodokumentace

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

COLLINS, Judith. *Sculpture today*. London: Phaidon Press Limited, 2014. ISBN 978-0-7148-5763-3.
KOLESÁR, Zdeno. *Kapitoly z dějin designu*. V českém jazyce vyd. 2., dopl. a rev. Přeložil Kateřina KRÍŽOVÁ, přeložil Lucie VIDMAR. T. V Praze: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2009. ISBN 978-80-86863-28-3.
PELCL, Jiří. *Český design 1995-2000: [nábytek-svitidla-věci na stůl-textil-výrobky]*. Praha: Prostor, 2001. ISBN 80-902736-6-1.
RAIMANOVÁ, Ivona. *V prostoru 2000: generace 1989-2009*. Liberec: Spacium, 2009. ISBN 978-80-254-5751-1.
ZHOŘ, Igor. *Proměny soudobého výtvarného umění*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1992. ISBN 80-04-25555-8.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Michaela Spružinová**
Ateliér Sklo

Oponent bakalářské práce: **Ing. Petra Šťastná**
Ateliér Sklo

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

prof. MgA. Petr Stanický, MFA
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 1. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 22.4.2024

Jméno a příjmení studenta: ADELA KADLECÁKOVÁ
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce zkoumá téma místa, času a domova v kontextu tvorby skleněné lampy určené pro večerní svícení a jejího designu. Práce je inspirována myšlenkou lampy jako rituálního prvku příchodu domů. Studie se zaměřuje na propojení výtvarného umění, designu a symboliky s cílem vytvořit unikátní světelný prvek, který bude reflektovat osobní význam domova.

Čas je zohledněn ve večerním svícení, kdy lampou vytvořený světelný efekt mění atmosféru a vnímání prostoru v průběhu dne. Důraz je kladen na domov jako koncept, který je interpretován v uměleckém díle a je spojen s pocity bezpečí, intimitou a sounáležitosti. Skleněná lampa slouží jako symbolický prvek domova, kde světlo není pouze zdrojem osvětlení, ale také prostředkem vyjádření emocí spojených s návratem do bezpečného a známého prostředí.

Práce kombinuje řemeslnou zručnost sklářského umění s konceptuálním designem a zdůrazňuje důležitost výtvarného projevu při vytváření objektů.

Klíčová slova: místo, čas, domov, světlo, bezpečí, design, světlo

ABSTRACT

This thesis explores the theme of place, time and home in the context of the creation of a glass lamp intended for evening lighting and its design. The work is inspired by the idea of a lamp as a ritual element of coming home, the study focuses on connecting fine art, design and symbolism with the aim of creating a unique lighting element that will reflect the personal meaning of the home. Time is taken into account in the evening lighting, when the lighting effect created by the lamp changes the atmosphere and perception of the space during the day.

The focus is on home as a concept that is interpreted in the artwork and is associated with feelings of security, intimacy and belonging. The glass lamp serves as a symbolic element of the home, where light is not only a source of illumination, but also a means of expressing emotions associated with returning to a safe and familiar environment.

The work combines the craftsmanship of glass art with conceptual design and emphasizes the importance of artistic expression in the creation of objects.

Keywords: space, time, home, safe space, design, light

Zde bych chtěla poděkovat své vedoucí bakalářské práce, paní MgA. Michaelé Spružinové, za cenné rady, podporu a otevřenost v procesu tvorby. Velké díky patří rovněž prof. MgA. Petrovi Stanickému M.F.A., jehož cenné rady a konzultace jsou nepostradatelné pro podobu mé práce. Vděk za pomoc náleží i ateliérovému technikovi MgA Luboši Šurýnovi, jenž mi poskytl významnou podporu po celou dobu studií.

V neposlední řadě chci poděkovat mé podporující rodině. Děkuji jim za psychickou i finanční podporu, kterou mi poskytují. Rovněž si cením všech mých spolužáků za příjemné sdílení prostoru a vzájemnou komunitní pomoc.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 DOMOV	12
1.1 DOMOV, SVĚTLO A RITUÁLY.....	12
2 SVĚTLO.....	14
2.1 HISTORIE SVĚTLA A VÝVOJ V DOMÁCNOSTECH	14
2.2 CÍRKADIÁNNÍ RYTMUS	15
2.3 BARVY A JEJICH VLIV NA OKOLÍ	16
2.4 VZTAH SKLA A SVĚTLA	17
3 REŠERŠE.....	18
3.1 NICK VAN WOERT	18
3.2 TEJA VAN HOFTEN	19
3.3 JOCHEN HOLZ.....	20
3.4 MARIA BARTUSZOVÁ.....	21
3.5 OLAFUR ELIASSON	22
4 PŘEDCHOZÍ PRÁCE.....	24
4.1 DOMA.....	24
5 PLAST	25
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
6.1 PRVNÍ MODEL.....	29
6.2 TVAROSLOVÍ.....	30
6.3 BAREVNOST	30
6.4 SKICY FOUKANÝCH TVARŮ	31
7 REALIZACE	33
7.1 MODEL A ZKOUŠKY PŘED FINÁLNÍM KUSEM.....	34
7.2 VÝROBA PODSTAVY	34
7.2.1 Regranulát	35
7.2.2 Sádrové kopyta.....	36
7.3 SVĚTELNÝ ZDROJ	37
7.3.1 Silikonový vodič	38
8 NÁVRH INSTALACE V AREÁLU SVIT.....	39
ZÁVĚR	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	42
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	43

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	44
SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ	45
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	46

ÚVOD

Má bakalářská práce se zabývá tématem místa, času a především domova v kontextu tvorby skleněné lampy, která je určena pro večerní osvětlení a je charakterizována unikátním designem. Inspirací pro tuto práci je myšlenka lampy jako rituálního prvku symbolizujícího návrat domů. Práce se zaměřuje na spojení výtvarného umění, designu a symboliky s cílem vytvořit světelný prvek, který nejenže osvětluje prostor, ale také odráží osobní význam domova.

Aspekt času je zohledněn zejména ve večerním osvětlení, kdy světelný efekt vytvořený lampou mění atmosféru a vnímání prostoru během různých časových období. Důraz je kladen na domov jako abstraktní koncept, který je interpretován v uměleckém díle a spojen s pocity bezpečí, intimity a sounáležitosti. Skleněná lampa v tomto kontextu slouží jako symbolický prvek domova, kde světlo není pouze prostředkem osvětlení, ale také vyjadřuje emocionální aspekty spojené s návratem do bezpečného a známého prostředí.

Práce popisuje řemeslnou zručnost sklářského umění s konceptuálním designem a zdůrazňuje důležitost výtvarného projevu při vytváření objektů. Snažila jsem se využít svých znalostí k navržení svítidla, které je nejen originální a zajímavé, ale také technicky vyspělé.

Při řešení tohoto úkolu jsem brala v úvahu technické, estetické, ergonomické a užitkové hledisko. V teoretické části textu vycházím z odborných článků a studií níže uvedených.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DOMOV

Úvodní kapitola práce se zabývá uchopením tématu “Domov” a jeho podstatou jakožto fyzickým i emočním místem.

Domov je mnohoznačný koncept, který lze chápat jednak jako již zmiňované fyzické místo, kde žijeme, jednak jako stav mysli spojený s pocity pohody, bezpečí a sounáležitosti. Fyzickým prostorem domova může být bydliště, rodinný dům nebo kulturně děděné místo spojené s tradicemi a kořeny. Emocionální stránka domova se často spojuje s pocity bezpečí, příslušnosti a emocionálních vazeb. Posledním zmíněným tématem se budu zabývat v dalších kapitolách. Domov může být pro mnohé místo, kde se tvoří a sdílí osobní zážitky, vytváří vzpomínky a prochází se jednotlivými životními etapami. Vnímáme ho také jako prostor pro soukromí a bezpečí, který poskytuje útočiště od vnějšího světa. Fyzický domov představuje pro mnohé více než jen střecha nad hlavou. Prožíváme radosti a sdílíme životní okamžiky. Domovem je pro nás jakýkoliv prostor, který si zvolíme jako svůj. Mnozí si domov spojují s konkrétní geografickou lokalitou, kde nachází své kořeny a kde se cítí ukotveni.

Mañas (1996, s. 219) domov popisuje takto: „*Více méně ucelený obraz okruhu blízkých, známých lidí svázaných s hmotným prostředím, ve kterém člověk delší dobu pobýval, naplněný pocitem sounáležitosti, zázemí a bezpečí.*“

V návaznosti na výše uvedenou citaci se budu dále zabývat hlavně vztahem hmotného prostředí a pocity bezpečí.

1.1 Domov, světlo a rituály

V této písemné části se zaměřím na okamžik příchodu domů a večerní rituál, který mi pomáhá propojit se s fyzickým i emociálním domovem a dotváří bezpečné zázemí. Příchod domů neznamená pouze fyzický přesun z jednoho místa na druhé, je to přechod do klidu a bezpečí, kde se setkáváme s naší vlastní identitou.

Večerní rituály jako například zhasnutí bílého světla a svícení pouze svíčkami případně červeným světlem v lampě, vytvářejí intimní atmosféru a označují přechod od hektického dne ke zklidnění a odpočinku.

Červené světlo, s jehož pomocí vytváříme teplé a uklidňující prostředí, se stává symbolem pohody a relaxace. Jedná se o takzvané “náladové světlo” (Barevná harmonie, 2005) které, jak již označení napovídá, slouží k navození atmosféry.

Zásluhou každodenních rituálů získáváme důležitou strukturu a stabilitu, obzvláště ve večerních hodinách. Při rozsvícení lampy vytváříme své vlastní světlo, které nás obklopuje a odráží naše vnitřní pocity. Spojuje nás s domovem, kde se každý rituál stává malým projevem naší individuality. Večerní ritual se stává mostem mezi vnějším světem a naším soukromým prostorem.

Světlo, v různých aspektech, představuje klíčový prvek vytvářející atmosféru domova a přispívající k našemu vnímání bezpečí.

2 SVĚTLO

Světlo hraje důležitou roli v bezpečnosti samotného fyzického prostoru. Světlo a domov se propojují nejen fyzicky, ale i emocionálně. Vytváří atmosféru, která ovlivňuje náš stav mysli.

Silně souzním s názory designéra Jiřího Plecla (2021), který zdůrazňuje, že správné osvětlení může zcela proměnit vnímání a užívání prostoru. Důkladně promyšlený design světla může vytvořit různé nálady, akcentovat určité prvky prostoru a vytvořit vhodné podmínky pro různé aktivity.

2.1 Historie světla a vývoj v domácnostech

Velkou část porozumění historickému kontextu osvětlení v domácnostech jsem čerpala z knihy 1000 light (Ch. Fiell a P. Fiell, 2005, s. 6-43). Tato kniha mi poskytla detailní pohled na vývoj osvětlovacích prvků v interiérech a pomohla mi lépe porozumět proměnám v designu a technologii osvětlení v průběhu času. V následujícím odstavci vyzdvihnu důležité informace o vývoji svítidel, které jsem čerpala z této knihy.

Historie osvětlení sahá do pravěku, kde oheň sloužil jako jediný způsob osvětlení. Lidé postupem vývoje doby využívali otevřený oheň, svícny a olejové lampy k osvětlení svých obydlí. Postupem času se technologie osvětlení vyvíjela a přizpůsobovala potřebám společnosti. Ve starověku, v řecké a římské civilizaci se běžně používaly olejové lampy a lucerny, které umožňovaly regulovat světlo. Egypťané využívali lampy s olejem z rostlin pro domácí osvětlení. Středověk a renesance přinesly rozšíření svícňů a luceren, které se postupně rozšířily do celé Evropy jako běžný prostředek osvětlení. Bohatší domácnosti začaly používat svícny s voskem, což znamenalo značný pokrok ve světě osvětlení. S příchodem 17. a 18. století docházelo k dalším inovacím ve výrobě svíček. 19. století s sebou přináší rozvoj plynových lamp, které vylepšily kvalitu osvětlení v domácnostech. Závislost světla na otevřených plamenech, představovala pro domácnost nebezpečím. Masová elektrifikace domácností v první polovině 20. století znamenala revoluci v osvětlení.

Žárovky a později zářivky a LED žárovky se staly standardními zdroji světla. V moderní době začínáme světelnou éru tzv. "chytrého osvětlení". (Svět svítidel.cz, 2023)

Využíváme technologie jako jsou LED diody, které umožňují individuální nastavení barvy a intenzity světla pomocí chytrých zařízení, přinášejících do našich domovů nový rozměr osvětlení. Dnešní historie spojení světla a domova zahrnuje nejen technologický pokrok, ale také designové trendy a zájem o efektivní a estetické osvětlení, které odráží moderní životní styl. (Profisvitidla.cz, 2023)

Světlo se stalo klíčovým prvkem v designu interiéru a architektury, a jeho role v domově se stále vyvíjí. Základní denní světlo, zejména sluneční, nám poskytuje nejen viditelnost, ale také dává signály naší biologii, ovlivňující náš cirkadiánní rytmus. Světlo si spojujeme s naším vnímáním času a ovlivňuje naše nálady a energii. Má schopnost vytvářet stíny a odstíny a navozovat intimní a bezpečnou atmosféru v domácím prostředí. Teplé světlo, napodobující západ slunce, může vytvořit útulnou a relaxační atmosféru.

2.2 Cirkadiánní rytmus

„Centrální hodiny se každý den seřizují působením světla, ale vliv má i příjem potravy. Bez seřízení by tyto hodiny u mladého člověka volně běžely s periodou přibližně 24 hodin, odtud tedy označení cirkadiánní. Podle těchto centrálních hodin se dále synchronizují vnitřní hodiny jednotlivých orgánů. Podnět pro seřízení centrálních hodin může představovat osvětlení o vhodném spektrálním složení v řádu již od jednotek luxů po dobu jednotek minut a následuje jej pokles hladiny melatoninu v krvi“ (Fuska, 2010).

Výzkum z knihy Seřad'te se (Kshirsagara, 2022) prokázal, že lidé mají vysokou citlivost na modré světlo, což vyvolává reakci těla přechodem do stavu bdělosti. Vzhledem k dominanci modrého spektra má toto světlo podobný vliv na lidský mozek jako denní světlo, přestože není tak intenzivní.

Používání červeného světla v domácnosti ve večerních hodinách často přispívá k vytváření klidné a relaxační atmosféry. Pomáhá snížit stres a napětí spojené s koncem dne a podporuje přechod od aktivní fáze dne ke klidnějšímu večeru.

Červené světlo má nižší intenzitu ve spektru světla a obsahuje menší množství modrého světla ve srovnání s bílým světlem. V domácnosti může být červené světlo využíváno jako prostředek ke snížení negativního vlivu modrého světla na cirkadiánní rytmus, zejména ve večerních hodinách před spaním.

Volba správných světelných zdrojů v průběhu dne významně ovlivňuje naši pohodu, efektivitu a celkovou kvalitu života. Klíčovým faktorem je teplota barvy světla, která se

vyjadřuje v kelvinech (K). Různé teploty barvy se vyznačují různými vlastnostmi a mohou ovlivnit náš biologický rytmus, náladu a výkonnost. Zde jsou některé obecné zásady pro volbu světelných zdrojů v průběhu dne: Ranní hodiny jsou ideální pro teplejší tóny světla, které napodobují přirozené světlo východu slunce. Teplejší barvy mohou podporovat pohodu, uklidňovat a pomáhat probouzet tělo ze spánku. Během pracovního dne je vhodné zvolit světlo s neutrální teplotou, což odpovídá dennímu světlu za oblačného dne. Toto světlo je obecně považováno za optimální pro produktivitu, bdělost a koncentraci. Večerní hodiny si zasluhují teplejší a jemnější tóny světla, což může napodobovat zapadající slunce. Teplé světlo pomáhá tělu připravit se na spánek a podporuje relaxaci. Pokud ještě potřebujete světlo během noci, například večerní osvětlení v domě, je vhodné použít teplejší barvy, aby se minimalizovalo rušivé působení na spánek. (TEPLOTA BARVY / KELVIN, 2020)

2.3 Barvy a jejich vliv na okolí

V této kapitole navazuji na studii Jokla (2002, s. 222), která tvrdí mimo jiné i to, že barvy ovlivňují emocionální reakce jedince, aniž by si byl sám vědom této interakce.

Propojování různých barev vytváří další faktor, který hraje roli v našem psychickém stavu. Vlastnosti prostředí lze charakterizovat následujícími termíny:

Odstín barvy (rozmanitost barev): Toto je aspekt vizuálního vnímání, který vychází z různorodosti a sytosti barevných odstínů. Rozmanité barvy zahrnují spektrální tóny a jejich směsi.

Světlost, intenzita a jasnost barvy: Pod pojmem světlost rozumíme charakteristiku zorného pole, která definuje, zda barva vydává více nebo méně světla. Jasnost barvy, přibližně odpovídající fotometrické veličině zvané jas, popisuje intenzitu vizuálního vjemu.

Sytost: Tato vlastnost umožňuje hodnotit, jak čistá a výrazná je barva v celkovém vizuálním dojmu. Syté barvy neobsahují bílé složky, a sytost je korelátem pojmu čistota barvy.

Tyto charakteristiky společně utvářejí vnímání a dojem, který barvy vyvolávají v naší psychice. Respektování těchto aspektů je klíčové nejen při navrhování prostředí, ale také při tvorbě uměleckých děl, či při volbě barevných prvků v každodenním životě.

2.4 Vztah skla a světla

Sklo jako preferovaný materiál pro výrobu svítidel vychází z jeho unikátních technologických a optických vlastností, které přispívají k optimální funkčnosti a estetickému působení osvětlovacích prvků. V následující části zdůvodňuji, proč jsem si sklo jako materiál zvolila.

Transparentnost skla umožňuje rovnoměrnou distribuci světla, což přispívá k celkovému osvětlení prostoru bez výrazných odchylek. K významným technologickým atributem skla pro svítidla patří jeho odolnost vůči teplu.

Při provozu svítidel dochází k emisi tepla, zejména při využívání výkonných světelných zdrojů, jako jsou halogenové či LED žárovky. (Svět svítidel.cz, 2023)

Barevnost skla ve svítidlech má zásadní vliv na celkový vizuální dojem a atmosféru v daném prostoru. Barvy světla zprostředkované sklem nejen ovlivňují vnímanou estetiku, ale také mají schopnost ovlivnit lidský psychologický a emocionální stav v daném prostředí. Teplota barvy ovlivňuje výsledný tón světla, přičemž nižší hodnoty (například 2700K) poskytují teplé žlutavé světlo, zatímco vyšší hodnoty (například 5000K) přinášejí chladnější modravější světlo. Tato variabilita umožňuje vytváření různých atmosférických podmínek ve vnitřním prostoru, kde teplejší tóny většinou vytvářejí útulnější a relaxační atmosféru, zatímco chladnější tóny podporují bdělost a aktivitu. (TEPLOTA BARVY / KELVIN, 2020)

Samotná barva skla dále ovlivňuje vizuální vjem a náladu v místnosti. Barevné sklo filtruje a modifikuje světlo tak, aby vytvořilo různé odstíny a efekty. Například červené nebo oranžové sklo vytváří teplé a intimní prostředí, zatímco modré nebo zelené sklo přidává do místnosti chladnější a klidnější atmosféru.

3 REŠERŠE

V průběhu rešerše se zaměřuji na umělce a výtvarníky, kteří ve svém uměleckém díle reflektují témata spojená s tématem mé bakalářské práce. Bez ohledu na to, zda se dotýkají obsahové stránky, či mě inspirují svým vizuálním projevem.

Důležitým zdrojem uchopení mého díla na pomezí designu a umění byla kniha *Sculture today* (Collins, 2014). V této knize, mimo jiných informací, zmiňuje autorka tendence 20. a 21. století, kdy se sochaři vydali do nových oblastí zahrnujících širokou paletu témat. Konkrétně lidské tělo, identita, architektura, paměť, antropologie a tvorba prostředí. Někteří se zabývali tradičními motivy, jako je příroda, měřítko, povrch a barva, avšak přistupovali k nim netradičními metodami. Podobnou problematiku zmiňuje Igor Zhoř (1992) ve své publikaci, nesoucí název *Proměny soudobého výtvarného umění*. Také diskutuje o vztahu mezi uměním a společností, ekonomikou, technologiemi a kulturou. Posledním důležitým zdrojem pro výběr výtvarníků a postupu mé práce byla kniha *Prostor 2000* (Raimanová, 2009). Tuto knihu považuji za vhodné doplnění mezery v literatuře týkající se současného českého sochařství, které bylo doposud méně pokryto než ostatní výtvarné oblasti.

Všichni výtvarníci v mé rešerši se dotýkají minimálně jednoho z témat a jsou vybráni podle výše rozebíraných problematik.

3.1 Nick van Woert

Nick van Woert je americký výtvarný umělec, který se specializuje na sochařství, instalace a práci s různými materiály, včetně plastu. Narodil se v 1980 v Nevadě a studoval na San Francisco Art Institute a Yale University School of Art. Jeho práce s plastem je významnou součástí jeho tvorby. Van Woert často používá nalezené objekty a průmyslové materiály, včetně plastových odpadků, které odebírá ze svého okolí. Tímto způsobem vytváří sochy a instalace, které reflektují moderní společnost a její vztah k spotřebě, odpadu a životnímu prostředí. (Morán Morán, 2013)

Jeho práce s plasty často zdůrazňuje kontrasty mezi přírodním a umělým, mezi organickým a syntetickým. Zabývá se také otázkami spojenými s recyklací, spotřební kulturou a ekologií.

Van Woertovy sochy a instalace mají často provokativní a důrazné výrazy, které podněcují diváka k zamyšlení nad současnými sociálními a environmentálními tématy. Jeho práce s plasty je zároveň esteticky působivá a kriticky reflexivní, tento prvek jeho tvorby považuji za hlavní inspiraci.

Obrázek 1 Dílo Plaster bust and plastic (zdroj: Design milk, 2009)

3.2 Teja van Hoften

Teja van Hoften, současná výtvarnice, získala uznání pro svou originální tvorbu spojující inovativní přístup k materiálům a designu s citlivým vnímáním prostoru a atmosféry.

(Van Hoften, 2014)

Její umělecký přístup zdůrazňuje kombinaci abstrakce, estetiky a prostorového cítění, což se později stalo inspirací pro návrh svítidla.

V rámci designu svítidla jsou významné tři klíčové prvky: oblé tvary, sklo a jemné barvy. Její schopnost zachytit intimitu a charakter prostoru se stává klíčovým pro vytváření světelného prvku, který nejen plní svou primární funkci, ale také přináší estetickou hodnotu do prostředí, kde je umění spojeno s praktickým využitím.

Oblé tvary, charakteristické pro její tvorbu, jsou integrovány do designu svítidla s cílem vytvořit dojem lehkosti a harmonie. Sklo, další významný prvek, představuje prostředek, který umožňuje hru s efekty světla, což přispívá k unikátní atmosféře v okolním prostoru.

Obrázek 2 Dílo Open mind (zdroj: Tejavanhofen.nl, 2018)

3.3 Jochen Holz

U tohoto německého výtvarníka mě opravdu inspiruje jeho kreativní přístup k designu se sklem. Jeho schopnost pracovat s odvážnými barvami a experimentovat s neobvyklými tvary otvírá nové perspektivy v oblasti skleněného umění. (Jochen Holz, 2020) Zaujala mě zejména jeho hravost a originalita, jakým způsobem dokáže vytvářet objekty, které následně oslovují diváky svou estetikou a inovací.

Při pohledu na jeho tvorbu, zejména na jeho schopnost kombinovat geometrii a bohaté barvy, nacházím inspiraci pro vytváření světelných prvků ze skla. Holzova schopnost pracovat s ohněm a vytvářet hravé formy mě vede k myšlence propojení jeho výtvarného stylu s funkcionalitou světelných prvků. Vidím potenciál v tom, jak by sklo mohlo být tvarováno do podoby, která by přenesla jeho hravý přístup.

Schopnost spojit umělecký projev s technickou zručností považuji za klíčový moment z hlediska vytváření světelných prvků, které nejenže plní svou funkci, ale také přinášejí estetickou hodnotu a originalitu do prostoru.

Obrázek 3 Neon table light (zdroj: The Future Perfect, 2020)

3.4 Maria Bartusová

Maria Bartusová, slovenská sochařka a výtvarnice, je v kontextu mé bakalářské práce nesmírně inspirativní zejména v oblastech tvarosloví, intimity a jemnosti. Její práce přináší hluboký rozměr estetického a emocionálního projevu, což mě silně ovlivňuje při zkoumání těchto aspektů v oblasti světelného objektu. (Banzentová, 2022)

Bartusová vyniká vytvářením plastických forem, které využívají organické tvary a prolnutí abstraktních prvků. Její tvarové kompozice jsou charakteristické sofistikovaným zpracováním, což následně podněcuje inspiraci k důkladnému zkoumání tvarosloví a jeho významu ve skleněném umění. V rámci mé práce sleduji, jak mohou tvary skla komunikovat s prostorovým vnímáním a jakým způsobem mohou vyjadřovat určité nálady.

Intimita a jemnost, které jsou charakteristické pro sochařské práce Bartusové, představují inspirační základ při zkoumání vlivu skla na vnímání domova a prostoru. Její schopnost přenášet osobní pocity a nálady do uměleckých děl mě vedla k zamyšlení nad tím, jak lze skleněným svítidlem vytvořit intimní atmosféru a zjemnit prostorové vnímání.

Maria Bartusová pro mě představuje vzor v oblasti výtvarného umění, reflektující mé úsilí spojit tvarosloví, intimitu a jemnost ve skleněném designu. Její umělecká práce neslouží

pouze jako zdroj inspirace, ale také jako podnět k hlubšímu porozumění možností, které sklo jako médium nabízí v rámci estetického a emocionálního vyjádření.

Obrázek 4 Plastika 3 (zdroj: Kodl galerie, 1997)

3.5 Olafur Eliasson

Olafur Eliasson je dánsko-islandský umělec známý pro své inovativní a provokativní instalace, které často kombinují průzkum lidského vnímání s ohromujícími vizuálními efekty. Jeho tvorba často zahrnuje použití světla, vody, zrcadel a přírodních jevů k vytvoření prožitků, které zapojují diváka na fyzické i emocionální úrovni. Eliassonova práce často vyvolává otázky o lidském vnímání a interakci s okolním prostředím. Jeho práce se světlem a ovlivněním prostoru, do kterého člověk vstupuje, je téma, které se mé bakalářské práce úzce dotýká.

Instalace obvykle částečně mění prostor, ve kterém jsou umístěny, a nabádají diváky k zamyšlení nad tím, jak vnímají svět kolem sebe. Důraz klade na experimentální aspekty umění, což znamená, že jeho díla často vyžadují aktivní účast a zapojení diváka. (Eliasson, 2022)

Obrázek 5 Výstava Eliassona ve Florencii (zdroj: archiv autora, 2023)

4 PŘEDCHOZÍ PRÁCE

Jak jsem již uvedla v předchozích kapitolách mé práce, hlavním tématem mé bakalářské práce je osobní rituál, světlo a koncept domova.

V této kapitole odkazuji na mou předchozí práci. Na rutinu, kterou jsem prováděla během mého pobytu na Erasmu.

4.1 DOMA

Tato práce vznikla během mého studia na LUCA School of Arts. Zaměřila jsem se na zkoumání rituálů a pocitu domova jakožto stavu mysli i fyzického prostoru. Při seznamování se s novým prostředím a materiály jsem vytvořila rituální místo, které zahrnovalo keramický stůl, svícny vykuřování, deník a polštář přivezený z Česka.

Celý koncept práce byl inspirován západem a východem slunce, což odráží čas, kdy jsem tyto rituály prováděla. Barevná paleta se zaměřuje oranžovou a modrou, což dodává práci atmosféru spojenou s tímto přechodem a rituálním aktem.

Oranžová symbolizuje západ slunce a konec dne, zatímco modrá evokuje východ slunce a nový začátek. Tímto barevným schématem jsem chtěla podtrhnout dynamiku i transformaci, která se odehrává během rituálu a odráží se v pocitech domova a příslušnosti.

Obrázek 6 Keramický stůl a potištěný polštář (zdroj: archiv autora, 2023)

5 PLAST

„Jsme svědky porušování tradičních hranic v designu, které jsou často omezeny ustálenými technologickými a ekonomickými vzory“ (Kolesár, 2009, s. 9).

V následující kapitole se zaměřím na analýzu role plastu v souvislosti se sklem. Přestože je plast často vnímán jako podřadný materiál ve srovnání se sklem, tento předsudek není vždy opodstatněn. Zkoumáním vlastností plastu a jeho schopnosti vyhovět specifickým požadavkům při aplikacím využívám jeho mnohostrannost a užitečnost, která překračuje tradiční představy.

V průběhu této kapitoly analyzuji různé aspekty plastu a jeho vztah ke sklu, abychom lépe porozuměli jejich vzájemné komplementaritě a možnostem symbiozy. V práci se zaměřuji na jeho mechanické vlastnosti, odolnost vůči vnějším vlivům, flexibilitu.

Pro výrobu podstavce svítidla využívám regranuláty PS, které tavím a extruduji. Tavení je proces, který vzniká za tepla v extruderu, což je klíčový proces výroby. V následujícím odstavci popíšu, jak samotný proces extruze probíhá. Dále rozepíšu technologické parametry a postupy, které ovlivňují kvalitu a vlastnosti výsledného produktu. Princip fungování extruderu plastu spočívá v aplikaci kontrolovaného tlaku a tepla na surovinu ve formě plastické hmoty, čímž dochází k formování plastového materiálu do požadovaného tvaru. Tento proces je založen na zásadách plastické deformace, která umožňuje manipulaci s polymerními materiály za účelem vytvoření konkrétních produktů s definovanými rozměry a vlastnostmi. (Strong, 1996, s. 257-284)

Základní komponenty extruderu zahrnují šnekový válec, který je umístěn v trubkovitém tělese. Surovina, obvykle ve formě granulí, je vložena do nálevky extruderu. Poté je surovina poháněna válcem, který ji postupně přepravuje směrem k výstupnímu otvoru extruderu. Během tohoto procesu je surovina podrobována tlaku a teple, což způsobuje její plastifikaci a změnu fyzikálních vlastností. Teplota v extruderu je pečlivě kontrolována pomocí ohřívacích prvků umístěných kolem válců extruderu. Tato teplotní kontrola je zásadní pro správnou plastifikaci suroviny a dosažení požadované konzistence plastové hmoty. Samotný válec je klíčovým prvkem extruderu. Jeho spirálovitý tvar umožňuje intenzivní míchání a plastifikaci suroviny, zatímco pohyb válec směrem ke výstupnímu otvoru zajistí rovnoměrné tvarování a vytlačení plastové hmoty. Výstupní otvor extruderu, nazývaný tryska, určuje konečný tvar a rozměry vytlačovaného produktu. Přesnost trysky a kontrola

tlaku umožňuje dosáhnout požadovaných tolerancí a povrchových úprav výsledného výrobku. (Stroje pro zpracování polymerních materiálů, 2022)

Obrázek 7 Regranulát PS a extrudér (zdroj: archiv autora, 2024)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 KONCEPT A DESIGN SVÍTIDLA

„Ptát se, jakou funkci má židle či lžice, a nevztít při tom v potaz ideje rituálu nebo sociální hierarchie, které prostřednictvím vyráběných předmětů vyjadřují, znamená zaujmout ke konceptu účelu to nejúzkoprsejší a nejdoslovnější možné stanovisko” (Keats, 2016, s. 123).

Tato úvodní citace nás upozorňuje na to, že funkce předmětů není vždy jenom praktická, ale může mít také hlubší sociální nebo rituální význam v kontextu s jeho lokací.

Celkový koncept designu má za cíl vyvolat dojem vzdušnosti, kde hravá kompozice několika objektů spojených dohromady vytváří dojem lehkosti materiálu. Tato myšlenka vychází z důkladného studia forem, které jsou nejprve experimentálně vytvářeny v jiných materiálech (např. sádře) a následně transformovány do finálních skleněných svítidel.

Hra s více objekty v kompozici umožňuje dosažení dojmu pohybu a volnosti. Světlo prochází skleněnými tvary s lehkostí a jemností, což vytváří příjemný vizuální dojem. Tento designový přístup je zaměřen na vytvoření světelného průzoru, který není statický, ale spíše působí jako organický celek. Barevnost je cíleně vybrána s ohledem na lehkost a vzdušnost celkovému dojmu. Různé tvary svítidla umožňují variantní svícení z hlediska intenzity, potřeby a preferencí okamžiku. Tímto způsobem se design nejen stává funkčním světelným prvkem, ale zároveň estetickým prvkem, který přináší do prostoru lehkost a dynamiku. Výsledné skleněné svítidlo tak nejen osvětluje, ale také obohacuje prostor o umělecký prvek, který je promyšleně spojen s emocemi a atmosférou prostoru.

Během procesu vývoje jsem systematicky zkoumala různé možnosti materiálu a jeho formování s cílem nalézt optimální kombinaci estetiky, funkčnosti a emoční resonance. Hledání vhodných materiálů se průběžně přizpůsobovalo s ohledem na jejich schopnost z hlediska tvárnosti a ručního zpracování s cílem dosažení požadované lehkosti materiálů ve finálním designu. Z tohoto důvodu byl kladen velký důraz na výběr materiálů, které nejen odpovídají estetickým požadavkům designu, ale také umožňují tvarování s jemným a lehkým vzhledem. Při výrobním procesu jsem současně zohledňovala praktické aspekty výroby z hlediska následného osvětlování. Během mé tvorby jsem se soustředila na spojení fyzického a psychického aspektu. Tímto se každý prvek designu stává důležitým a smysluplným krokem k dosažení zamýšleného výsledku.

Finální svítidlo se skládá ze tří kusů skleněných stínidel, které jsou zasazené do plastových podnoží. Plastová podstava každého stínidla je vinutá na duté kovové jádro, je tedy technologicky pojatá obdobně jako známá technika navíjení skla. Skleněné kusy se o sebe

vzájemně opírají a vytváří tak dojem celku. Svítidlo je koncipováno na instalaci k posteli na zem, pod úroveň zraku uživatele, tak aby nenarušovala přirozený cyklus těla, ale dopomohla pocitu relaxu. Výška svítidla se pohybuje okolo 42 cm v nejvyšším bodě.

6.1 První modely

Při prvních sádrových modelech svítidla jsem uvažovala o tvarech širších, oblých. Které budou svoji lehkou formu negovat hmotou taveného skla. Během počáteční fáze vývoje sádrových modelů svítidla byly zkoumány různé možnosti tvarů. Po zkouškách tavení, postupem procesu na vizuální stránce objektu jsem zvolila sklo foukané, ručně tvarované na huti. Tato volba byla motivována snahou o vytvoření lehkého vzhledu, který by však zároveň negoval svou hmotnost díky použití taveného skla. Experimenty s tavením skla však ukázaly, že požadovaný efekt není dosažitelný, a to i přes opakované pokusy.

V rámci dalšího vývoje jsem rozhodla přejít k alternativnímu materiálu jakožto podnoži lampy a technologii zpracování. Po procesu analyzujícím estetické aspekty objektu jsem se rozhodla zvolit sklo foukané, ručně tvarované na huti. Tato volba byla motivována schopností skla vnést do projektu požadovaný lehký a vzdušný charakter. Ruční tvarování na huti nabízí možnost vytvoření organických tvarů.

Tímto rozhodnutím byla definována finální podoba svítidla, která splňuje mé požadavky na lehkost, estetiku a technickou proveditelnost designu svítidla.

Obrázek 8 Skleněné a sádrové zkoušky (zdroj: autorův archiv, 2024)

6.2 Tvarosloví

Tvarosloví skleněných stínidel jsou pečlivě vytvářeny z ruky na huti, přičemž původní koncepty vycházejí z modelů vytvořených ze sádry. Reaguji tak na následující citaci: *“Snaha o dokonalost je zakořeněná v jednom z klíčových problémů prvních dnů masové výroby, kdy se součástky začaly hojně vyrábět pomocí forem”* (Velben, 2016, s. 228).

Modely byly odlévány do elastického materiálu, což umožnilo vytváření návrhů kompozic a tvarů pro konečný design světla.

Tvarování těchto svítidel bylo úmyslné, hlavní důraz byl kladen na pocit měkkosti a lehkosti. Jak velikost svítidel, tak použitá barevnost jsou klíčovými prvky, které tyto vlastnosti podporují. Každý tvar byl navržen tak, aby nejen reflektoval estetiku, ale také vyvolával pocity spojené s atmosférou měkkosti, bezpečí a intimity.

Tvary svítidel jsou inspirovány jejich formou, konkrétně plastovými balonky, a tím také reflektují volnost materiálu skla a plastu. Materiál je vnímán jako reagující na formu a prostor, ve kterém je umístěn, čímž se vytváří organický a příjemný dojem. Tato organická forma dodává svítidlům dynamiku a životnost, zatímco kombinace barev a textur podtrhuje jejich bezpečnost a měkkost. Takový design vytváří prostředí, které působí přívětivě a přináší pocit útulnosti a pohody.

Celý proces designu a výroby je prováděn s důrazem na estetickou hodnotu a emoční resonanci, kterou má svítidlo vyvolat ve svém prostředí.

6.3 Barevnost

V rámci designu skleněného svítidla jsem kladla důraz na propojení výše zmíněného cirkadiánního rytmu s vybranou barevností. Můj přístup k volbě barev (bílá, oranžová a růžová) je navržen s ohledem na časové fáze během dne, kdy je svítidlo pravděpodobně zapnuto.

V souladu s poznatky v oblasti cirkadiánního rytmu, preferujeme teplejší barvy (oranžovou a růžovou) ve fázích, kdy je organismus připravený na relaxaci, například ve večerních hodinách. Tato volba není založena pouze na estetickém rozhodnutí, ale spíše na uvědomění si dopadu světla na biologické hodiny těla.

Zapínání světla přes teplou barvu respektuje přirozený průběh cirkadiánního rytmu, ale také eliminuje riziko, že bychom v noci rozsvítili studené světlo, které by narušilo náš noční klid

a spánek. Tato systematická volba barvy je tedy zasazena do kontextu optimálního využití světla v různých časových intervalech, aby podporovala nejen vizuální pohodlí, ale i fyziologickou a psychologickou pohodu uživatele.

6.4 Skicy foukaných tvarů

V první fázi rozpracování konceptu svítidel jsem věnovala pozornost tvorbě skic, hledání vhodných kompozic a esteticky příjemných tvarů. Tento proces mi umožnil experimentovat s různými možnostmi a přístupy, zatímco jsem se snažila definovat konečný design svítidel a jejich vizuální dojem.

Skicy sloužily jako prostředek pro zkoumání různých forem a proporcí, přičemž jsem se zaměřila na hledání harmonických a lákavých tvarů, které by podpořily požadovaný estetický efekt. Tímto způsobem jsem vytvořila základní návrh pro finální podobu svítidel a určila vizuální atmosféru, které má svítidlo dosáhnout.

Tyto skicy sloužily jako výchozí bod pro další rozpracování a detailní designování, přičemž mi pomohly formulovat jasnou a souvislou vizuální koncepci pro finální realizaci.

Obrázek 9 Skicy (zdroj: archiv autora, 2024)

Obrázek 10 Skicy finální podoby (zdroj: archiv autora, 2024)

7 REALIZACE

V následující části se zaměřuji na popis samotného procesu realizace svítidla a finální podoby instalace. Tato fáze projektu je klíčová pro přeměnu konceptuálního plánu na konkrétní materiálovou a vizuální podobu, která bude prezentována v prostoru Areálu Svit. Během tohoto procesu je nezbytné zohlednit estetické, technické a praktické faktory, které ovlivňují výsledný vzhled a funkčnost svítidla a celkové instalace.

Tento proces zahrnuje práci s různými technikami a nástroji, včetně řezání, tvarování a spojování materiálů, aby byla dosažena požadovaná forma a struktura svítidla. Během konstrukce bylo důležité dbát na preciznost a kvalitu provedení, aby bylo dosaženo optimálního výsledku.

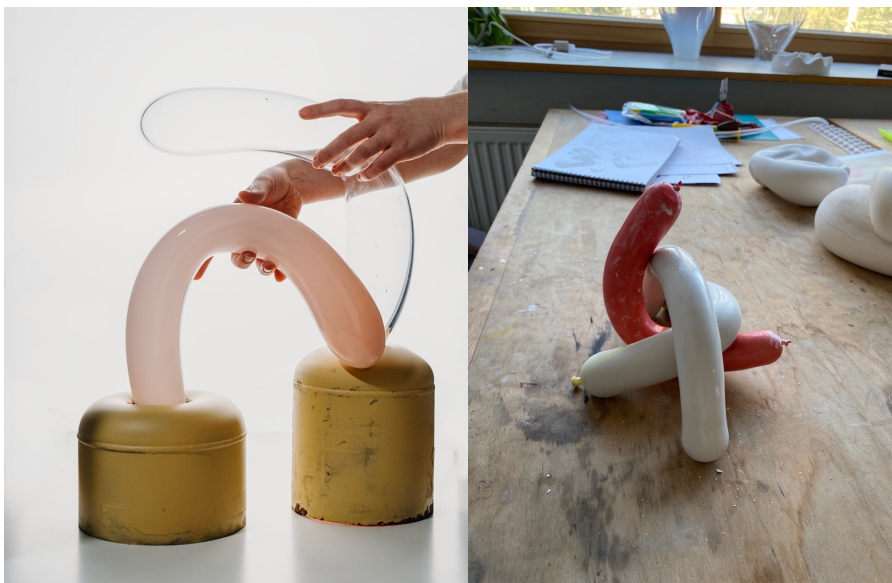
Po dokončení konstrukce svítidla následuje jeho instalace do prostoru vyhrazeného pro celkovou instalaci. Při instalaci je důležité zajistit správné umístění a osvětlení svítidla v souladu s původním konceptem projektu. To obnáší práci s elektřinou a osvětlovacími systémy, aby bylo zajištěno správné fungování svítidla a dosažení požadované atmosféry.

Cílem finální podoby instalace je reflektovat původní koncept projektu a poskytovat divákům přesný a účinný zážitek, který odpovídá zamýšleným cílům projektu.

Obrázek 11 Tvarosloví skleněných stínidel (zdroj: archiv autora, 2024)

7.1 Modely a zkoušky před finálním kusem

Obrázek 12 Model kompozice (zdroj: archiv autora, 2024)

Obrázek 13 Zkouška extrudovaného plastu (zdroj: archiv autora, 2024)

7.2 Výroba podstavy

V rámci teoretické části této práce se zabývám technologií zpracování plastu za tepla, která představuje klíčový aspekt výroby plastových výrobků s různými vlastnostmi a aplikacemi. Při výběru konkrétního plastového materiálu jsem provedla detailní průzkum trhu

a možností. Následně jsem konzultace výběr materiálu se společností Plastic Guys, která je odborníkem v oblasti recyklovaných plastových materiálů a technologií jejich zpracování.

Po řadě zkoušek a konzultací s již zmíněnou firmou jsem dospěla k závěru, že optimálním materiálem pro tuto konkrétní aplikaci je polystyren (PS) ve formě regranulátu. Polypropylen se vyznačuje vynikajícími mechanickými vlastnostmi, chemickou odolností a snadnou zpracovatelností, což ho činí ideálním materiálem pro mnoho průmyslových a spotřebních aplikací.

7.2.1 Regranulát

Regranulát představuje zpracovaný materiál z recyklovaného plastového odpadu, což je ekologicky šetrné řešení s ohledem na udržitelnost a obnovitelnost zdrojů. Využití regranulátu zároveň přispívá k redukci environmentálního dopadu průmyslových procesů.

Obrázek 14 Regranulát a pigmentace (zdroj: archiv autora, 2024)

Obrázek 15 Finální kompozice podstavců svítidla (zdroj: archiv autora, 2024)

7.2.2 Sádrové kopyta

Vzhledem k rozmezí teplot, ve kterém se mnou zvolený plast taví (300-600 stupňů Celsia), není praktické provádět proces přímo na skleněném povrchu. Proto jsem se rozhodla vytvořit přesné repliky částí skleněných svítidel pomocí sádry, která je schopna vydržet teplotu plastu. Tyto odlitky jsou vytvořeny ze zhotovených forem, které odpovídají tvarům skleněných svítidel. Po ztuhnutí plastu je provedena jeho demontáž a výsledné skleněné tvary jsou zasazeny do ponože, čímž je dosaženo trvalého spojení obou materiálů.

Pro výrobu kompletního svítidla byla do spodní části podstavce vložena další forma, tak aby vznikla dutina pro uložení zdroje světla. Dále byly vytvořeny potřebné otvory pro vedení elektrických kabelů.

Tento proces zajišťuje přesnou reprodukci tvarů skleněných svítidel s využitím sádry jako mezimateriálu, který umožňuje bezpečnou manipulaci s roztaveným plastem.

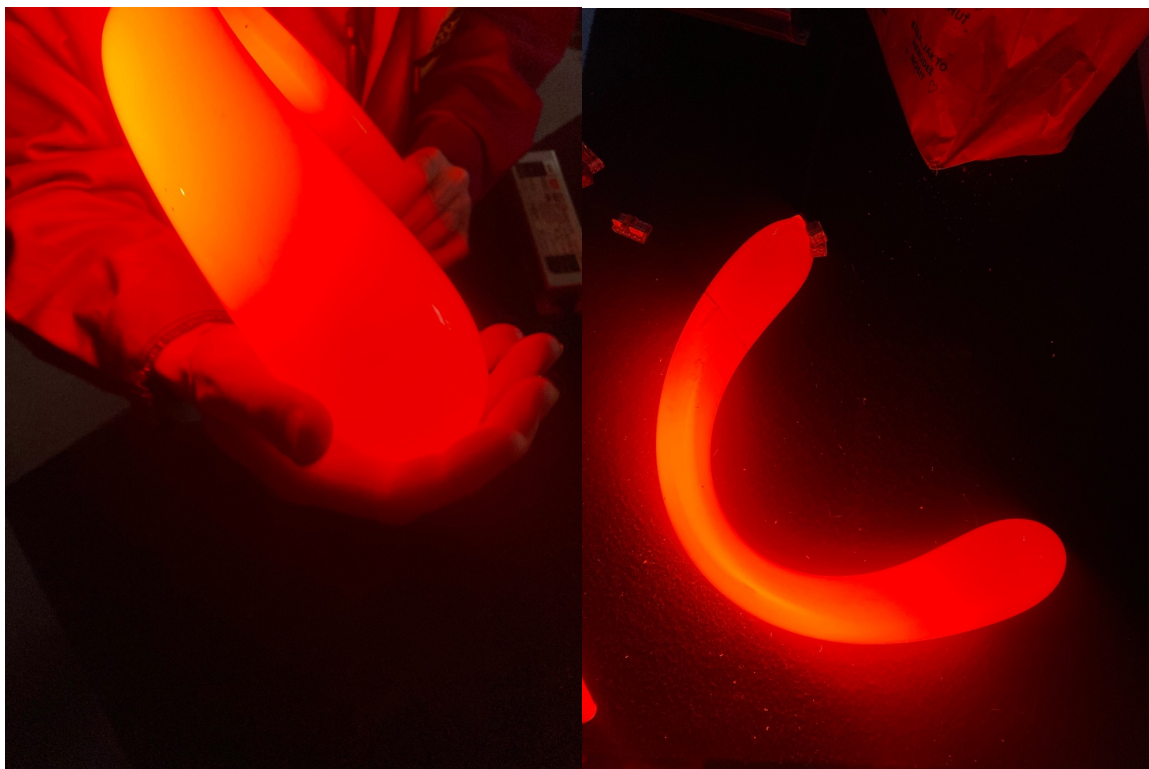
Obrázek 16 Odlévání kopyt ze sádry (zdroj: archiv autora, 2024)

7.3 Světelný zdroj

V rámci procesu řešení světelného zdroje jsem podstoupila důkladné zkoumání a zvažování různých možností. Při tomto výběru jsem věnovala pozornost chromatičnosti dostupných zdrojů světla, což je klíčový parametr ovlivňující vnímanou barvu světla. Po sérii testů a porovnání různých zdrojů jsem se rozhodla využít LED pásky s různou chromatičností, které jsem připevnila na hliníkový drát sloužící také jako nutný chladič.

Tento rozhodující krok byl proveden s ohledem na potřebu dosáhnout požadovaného barevného výstupu a optimálního rozložení světla v rámci světelného zařízení. LED pásky poskytují vysokou účinnost a flexibilitu při vytváření světelného zdroje.

Pro dosažení rovnoměrné distribuce světla přes skleněné stínidlo jsem na LED pásky aplikovala difuzní pásek. Tato opatření byla zvolena s cílem zajistit, aby světlo procházející sklem bylo rozloženo rovnoměrně a kontinuálně po celé délce stínidla, čímž se dosáhne požadované estetiky a funkčnosti světelného zařízení.

Obrázek 17 Rozsvícené skleněné svítidlo (zdroj: archiv autora, 2024)

7.3.1 Silikonový vodič

Při výběru vodiče světla jsem se rozhodla pro silikonový kabel. Především z estetických důvodů, které se shodují s celkovou materialitou světelného zařízení.

Silikonový kabel nabízí několik výhod, které jsou v souladu s estetickými cíli projektu. Jeho pružnost a měkkost umožňují snadnou manipulaci a flexibilitu při instalaci, zatímco jeho matný povrch a jemná textura přispívají k vizuální přitažlivosti a dotekovému dojmu.

8 NÁVRH INSTALACE V AREÁLU SVIT

Při návrhu instalace pro mě byly jednou z hlavních inspirací fotografie z výstavy 99CZ (Morganová et al., 2020, s. 965-974). Stejně jako umělci již zmiňované výstavy, přinášíme spolužáky díla do prostoru vizuálně rušivého s industriálním charakterem.

Cílem instalace je vytvořit prostor, který je schopen vyjádřit čistotu a klid, což představuje kontrast k hektickému prostředí průmyslového objektu. Instalace reprezentovat svítidlo a oddělit se od okolního ruchu, aby poskytla útočiště pro odpočinek a pocit klidu. V mém návrhu jsem se snažila najít optimální formu, která dokáže vyjádřit čistotu, klid a symboliku světla, stejně jako to udělala zmiňovaná výstava.

Prvním krokem při navrhování instalace byl pečlivý průzkum industriálního prostoru, aby bylo možné porozumět jeho specifikům a možnostem. V návrhu se snažím nalezení optimálních forem, které dokážou vytvořit atmosféru čistoty a klidu, a zároveň jsou schopné vyjádřit symboliku světla. Instalace se stává kombinací fyzických bariér, jako jsou závěsy, které pomohou tlumit zvuk a izolovat prostor od okolního hluku.

Celkovým cílem instalace je tedy vytvořit prostor, který je schopen vyjádřit čistotu a klid za účelem reprezentovat svítidlo a oddělit se od okolního ruchu.

Obrázek 18 Kompozice svítidla a areál Svit (zdroj: archiv autora, 2024)

Obrázek 19 Inspirace pro finální instalaci (zdroj: Isabelberglund.dk, 2014)

ZÁVĚR

Text Teoretická sekce mé práce se skládá z kapitol věnovaných konceptu domova, světla a cyklu, s důrazem na vlivy barev na prostor a emocionální prožitky. V rámci rešeršní části se zaměřuji na umělce, kteří mají vazbu na můj design a jejichž tvorba reflektuje různé aspekty mé bakalářské práce, včetně barev, tvarosloví a použitých materiálů.

Praktická část mé práce detailně popisuje proces výroby jednotlivých částí svítidla. Vývoj praktické části zahrnuje počáteční skicy, následované postupem výroby a nakonec návrh finální instalace. Je však nutno zdůraznit, že finální podoba se může modifikovat v průběhu instalace v prostorách Svitů.

Mým hlavním cílem bylo vytvořit lampu s netradiční aplikací materiálů, která by sloužila jako první experiment při zkoušení propojení skla a plastu. Tímto projektem jsem vytvořila dokončený světelný objekt, který představuje základ pro budoucí, dále zpracovanou sérii svítidel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

COLLINS, Judith, 2014. *Sculpture today*. English. Phaidon. ISBN 9780714857633.

FIELL, Charlotte a FIELL, Peter, 2005. *1000 lights*. English. Taschen. ISBN 9783836546768.

STARMER, Anna, 2005. *Barevná harmonie*. Druhé vydání. Quarto. ISBN 978 80 7391 610 7

JOKL, Miloslav, 2002. *Zdravé obytné a pracovní prostředí*. Academia, s. 222. ISBN 80-200-0928- 0.

KOLESÁR, Zdeno, 2009. *Kapitoly z dějin designu, 2. vydání*. 2009. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze. ISBN 978-80-86863-28-3.

KEATS, John, 2016. F jako Funkce. In: KNOTKOVÁ, Radka a Lukáš NOVÁK. *B jako Bauhaus*. Kniha Zlín, s. 120-133. ISBN 978-80-7473-322-2.

KSHIRSAGAR, Dr. Suhas G. a Mgr. Pavla NĚMEČKOVÁ, 2022. *Seříd'te se*. Zoner Press. ISBN 978-80-7413-502-6.

MAŇAS, Jan 1969. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum. s. 219. ISBN 80-7184-311-3.

MORGANOVÁ, Pavlína; NEKVINDOVÁ, Terezie a SVATOŠOVÁ, Dagmar, 2020. *Výstava jako médium. České umění 1957–1999*. Akademie výtvarných umění. ISBN 978-80-88366-13-3.

PELCL, Jiří, 2001. *Český design 1995-2000*. Prostor - architektura, interiér, design. ISBN 80-902736-6-1.

RAIMANOVÁ, Ivona, 2009. *V prostoru 2000 Generace 1989 – 2009*. Spacium. ISBN 978–80–254–5751–1.

STRONG, Brent, 1996. *Plastic :materials and processing*. Englewood Cliffs, N.J. :Prentice Hall. ISBN 013678822X.

VELBEN, Thorstein, 2016. N jako Nedokonalost. In: ORGOCKÁ, Jana. *B jako Bauhaus*. Kniha Zlín, s. 288-296. ISBN 978-80-7473-322-2.

ZHOŘ, Igor, 1992. *Proměny soudobého výtvarného umění*. SPN - Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 8004255558.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

BANZENTOVÁ, Michaela, 2022. *Vy neznáte Marii Bartussovou?* Online. Dostupné z: <https://art.ceskatelevize.cz/360/vy-neznate-marii-bartussovou-zato-v-tate-modern-dobre-vedi-o-koho-jde-AmBNp>. [cit. 2024-05-13].

HOLZ, Jochen, *Jochen Holz glass*. Online. Dostupné z: <http://jochenholz.com/glass/>. [cit. 2024-04-21].

Morán Morán, 2013. Online. Dostupné z: <https://moranmorangallery.com/artists/nick-van-woert/>. [cit. 2024-05-13].

TEPLOTA BARVY / KELVIN, 2020. Online. Světla24.cz. Dostupné z: <https://www.svetla24.cz/inspirace/vysvetleni-barva-svetla?> . [cit. 2024-04-30].

ELIASSON, Olafur. *Studio Olafur Eliasson*. Online. Dostupné z: <https://olafureliasson.net>. [cit. 2024-03-14].

FUSKA, A. (2010/06), *Světlo a biologické hodiny*. Online. Světlo [58], Dostupné z: <http://www.odbornecasopisy.cz/svetlo/casopis/tema/svetlo-a-biologicke-hodiny--15461>. [cit. 2024-02-14].

VAN HOFTEN, Teja, 2014. *Vivre le lieu*. Online. Tejavanhoften.nl. Dostupné z: <https://www.tejavanhoften.nl/in%20situ/2014frankrijk4.htm>. [cit. 2024-03-05].

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Dílo Plaster bust and plastic (zdroj: Design milk, 2009)	19
Obrázek 2 Dílo Open mind (zdroj: Tejavanhofen.nl, 2018).....	20
Obrázek 3 Neon table light (zdroj: The Future Perfect, 2020)	21
Obrázek 4 Plastika 3 (zdroj: Kodl galerie, 1997)	22
Obrázek 5 Výstava Eliassona ve Florencii (zdroj: archiv autora, 2023)	23
Obrázek 6 Keramický stůl a potištěný polštář (zdroj: archiv autora, 2023)	24
Obrázek 7 Regranulát PS a extrudér (zdroj: archiv autora, 2024).....	26
Obrázek 8 Skleněné a sádrové zkoušky (zdroj: autorův archiv, 2024)	29
Obrázek 9 Skicy (zdroj: archiv autora, 2024).....	31
Obrázek 10 Skicy finální podoby (zdroj: archiv autora, 2024)	32
Obrázek 11 Tvarosloví skleněných stínidel (zdroj: archiv autora, 2024).....	33
Obrázek 12 Model kompozice (zdroj: archiv autora, 2024).....	34
Obrázek 13 Zkouška extrudovaného plastu (zdroj: archiv autora, 2024).....	34
Obrázek 14 Regranulát a pigmentace (zdroj: archiv autora, 2024)	35
Obrázek 15 Finální kompozice podstavců svítidla (zdroj: archiv autora, 2024).....	36
Obrázek 16 Odlévání kopyt ze sádry (zdroj: archiv autora, 2024).....	37
Obrázek 17 Rozsvícené skleněné svítidlo (zdroj: archiv autora, 2024)	38
Obrázek 18 Kompozice svítidla a areál Svitů (zdroj: archiv autora, 2024).....	39
Obrázek 19 Inspirace pro finální instalaci (zdroj: Isabelberglund.dk, 2014)	40

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Untitled Plaster bust and plastic 2009, 02.25.10.n. 1.. Online. In: Design milk. Dostupné z: <https://design-milk.com/nick-van-woert/>. [cit. 2024-05-11].

Obrázek 2 *Open mind*, 2018. Online. In: Tejavanhoften.nl. Dostupné z: <https://www.tejavanhoften.nl/in%20situ/2014frankrijk3.htm>. [cit. 2024-05-12].

Obrázek 3 HOLZ, Jochen, 2020. *Neon table light*. Online. In: The Future Perfect. Dostupné z: <https://www.thefutureperfect.com/made-by/designer/jochen-holz/>. [cit. 2024-05-12].

Obrázek 4 Plastika 3, 2023. Online. In: Kodl galerie. Dostupné z: <https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/4007/>. [cit. 2024-04-21].

Obrázek 5 *The weather project*, 2003. Online. In: Olafur Eliasson. Dostupné z: <https://olafureliasson.net/exhibition/the-weather-project-2003/>. [cit. 2024-04-21].

Obrázek 6 archiv autora

Obrázek 7 archiv autora

Obrázek 8 archiv autora

Obrázek 9 archiv autora

Obrázek 10 archiv autora

Obrázek 11 archiv autora

Obrázek 12 archiv autora

Obrázek 13 archiv autora

Obrázek 14 archiv autora

Obrázek 15 archiv autora

Obrázek 16 archiv autora

Obrázek 17 archiv autora

Obrázek 18 archiv autora

Obrázek 19 BERGLUND, Isabel, 2014. *Floating island of pearls*. Online. In: Isabel Berglund. Dostupné z: <https://www.isabelberglund.dk/installation>. [cit. 2024-05-15].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Cm centimetr

např. Například

LED Light Emitting Diode

PS Polystyren